

**ΑΝΑΛΥΣΗ
ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**

Δεύτερη Φάση

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ
Διαθέσιμες επιλογές σ' αυτούς που δεν πληρούν τις
προϋποθέσεις του ή δεν το επιλέγουν

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την παρούσα μελέτη θα επιχειρήσουμε μια σε βάθος ανάλυση και κριτική αντιμετώπιση του θεσπισθέντος από την κυβέρνηση Ειδικού Σχεδίου Μερικής Αναστολής των Εργασιών, που σήμερα διανύει τη δεύτερη φάση του, που έχει σαν στόχο τη στήριξη, τόσο των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα, όσο και των επιχειρήσεων, για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, COVID - 19.

Θα το αξιολογήσουμε και θα παραθέσουμε τους προβληματισμούς μας για την εφαρμογή του.

Επιπρόσθετα, θα προχωρήσουμε σε μια παράθεση των επιλογών που η κειμένη νομοθεσία, είτε σαν Ειδικό Σχέδιο Μερικής Αναστολής Εργασιών, είτε άλλως, παρέχει στις επιχειρήσεις.

Επιγραμματικά, θα καταλήξουμε με τις τελικές μας διαπιστώσεις για το εν λόγω σχέδιο.

ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (ΤΟ «ΣΧΕΔΙΟ»)

Με το Σχέδιο η κυβέρνηση αποπειράται να στηρίξει οικονομικά, τόσο τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα όσο και τις επιχειρήσεις, για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της πανδημίας του κορωνοϊού, COVID – 19, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους συμμετοχής στο Σχέδιο.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στις 27/03/2020, με το Νόμο αρ. 27(1) / 2020 που προνοεί για έκτακτα μέτρα που λαμβάνονται από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την αντιμετώπιση της πανδημίας του ιού COVID 19, εξουσιοδοτήθηκε η Υπουργός Εργασίας, μεταξύ άλλων, να εκδίδει ειδικά σχέδια για αντιμετώπιση της Πανδημίας.

Με βάση την εν λόγω εξουσιοδότηση, η Υπουργός Εργασίας εξέδωσε τις ακόλουθες αποφάσεις υπό μορφή κανονιστικών διοικητικών πράξεων, θεσπίζοντας με αυτές το Σχέδιο, τους όρους, τις προϋποθέσεις και τις αντίστοιχες παροχές του.

- Κ.Δ.Π. 131/2020 ημερομηνίας 29/03/2020 - Αυτή είναι η πρώτη απόφαση αναφορικά με το Σχέδιο που είχε ισχύ από 16/03/2020 - 12/04/2020,
- Κ.Δ.Π. 148/2020 ημερομηνίας 03/04/2020,
- Κ.Δ.Π. 151/2020 ημερομηνίας 08/04/2020 και
- Κ.Δ.Π. 188/2020 ημερομηνίας 02/05/2020 – Αυτή είναι η δεύτερη φάση αναφορικά με το Σχέδιο με ισχύ από 13/04/2020 - 12/05/2020.

ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ

Στην Κ.Δ.Π. 131/2020 οι προϋποθέσεις ένταξης στο Σχέδιο καθορίζονται στα άρθρα 3(α), (β), (γ) και (ιδ). Τα υπόλοιπα άρθρα είναι διαδικαστικής φύσης.

Η Κ.Δ.Π. 148/2020 και Κ.Δ.Π. 151/2020 είναι διευκρινιστικής φύσης και ρυθμίζουν επιπρόσθετα διαδικαστικά, για συμπλήρωση των κενών και ατελειών της Κ.Δ.Π. 131/2020 ως επίσης και άλλων αποφάσεων αναφορικά με άλλα σχέδια.

Στην Κ.Δ.Π. 188/2020 οι προϋποθέσεις ένταξης στο Σχέδιο καθορίζονται στα άρθρα 3(α), (β), (γ), και (ιε). Η εν λόγω Κ.Δ.Π. ενσωματώνει ομοιόμορφα τους όρους των τριών προηγούμενων Κ.Δ.Π. διορθώνοντας τις ατέλειες τους.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου – που ανακοινώθηκε σε δημοσιογραφική διάσκεψη ημερομηνίας 08.04.2020, ανακοινώθηκε ότι όλα τα σχέδια θα ισχύσουν μέχρι 12/06/2020 με πιθανότητα περαιτέρω παράτασης κάτω από ορισμένες συνθήκες.

ΠΕΝΤΕ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Για να μπορέσει μια επιχείρηση να ενταχθεί στο Σχέδιο θα πρέπει να πληροί τις πιο κάτω πέντε προϋποθέσεις.

Όλες οι προϋποθέσεις είναι ίδιες για τις δύο φάσεις του Σχεδίου, εκτός από την πρώτη προϋπόθεση που διαφέρει ριζικά μεταξύ των δύο φάσεων.

Πρώτη Προϋπόθεση

Για την Κ.Δ.Π. 131/2020, απαιτείται «...μείωση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, πέραν του 25% κατά **το μήνα Μάρτιο 2020** και να προβλέπει αντίστοιχη μείωση του κύκλου εργασιών της και **για το μήνα Απρίλιο 2020**, σε σύγκριση με τους **αντίστοιχους** μήνες του **προηγούμενου έτους...**».

Η προϋπόθεση ως έχει διατυπωθεί παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα. Έγινε απόπειρα διόρθωσής της με τη Κ.Δ.Π. 148/2020 χωρίς επιτυχία.

Για την Κ.Δ.Π. 188/2020, απαιτείται να «...έχει ή προβλέπει μείωση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης πέραν του 25% **για την περίοδο από τη 13η Απριλίου 2020 μέχρι και τη 12η Μαΐου 2020**, σε σύγκριση με την **αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους**».

Δεύτερη Προϋπόθεση

Η μείωση του κύκλου εργασιών **να οφείλεται αποκλειστικά** στην κατάσταση που περιήλθε η επιχείρηση λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, COVID 19.

Τρίτη Προϋπόθεση

Να μην έχει απολυθεί οποιοσδήποτε υπάλληλος από 01/03/2020 και να μην απολυθεί για οικονομικούς λόγους οποιοσδήποτε εργαζόμενος για την περίοδο συμμετοχής στο Σχέδιο και για επιπρόσθετη περίοδο ίση με την περίοδο συμμετοχής στο Σχέδιο συν ένα επιπλέον μήνα.

Τέταρτη Προϋπόθεση

Να γίνει υπεύθυνη δήλωση από εξουσιοδοτημένο άτομο εκ μέρους της επιχείρησης όπου θα βεβαιώνεται υπεύθυνα ότι τα στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί είναι αληθή και θα γίνεται αποδοχή των συνεπειών του νόμου για ψευδή δήλωση, επί χρηματική ποινή μέχρι €40.000 ή φυλάκιση μέχρι 2 χρόνια ή και στις δύο ποινές μαζί.

Πέμπτη Προϋπόθεση

Να γίνει σχετική αίτηση από τον εργοδότη στο έντυπο ΕΕΑ.4 και σχετική αίτηση από τον εργοδοτούμενο στο έντυπο ΕΕΑ.6.

ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Πρώτη προϋπόθεση

Κ.Δ.Π 131/2020 άρθρο 3(α) - Περίοδος 16/03/2020 - 12/04/2020

Η εν λόγω διάταξη προβλέπει:

« 3(α) Οποιαδήποτε επιχείρηση δύναται να ενταχθεί στο Ειδικό Σχέδιο Μερικής Αναστολής των Εργασιών της Επιχείρησης εφόσον έχει ανασταλεί μερικώς η εργασία της επιχείρησης, δηλαδή, έχει μείωση του κύκλου εργασιών της, πέραν του 25% **κατά το μήνα Μάρτιο 2020 και προβλέπει αντίστοιχη μείωση του κύκλου εργασιών της και για το μήνα Απρίλιο 2020**, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους **μήνες του** προηγούμενου έτους...»

Δηλαδή, για να μπορεί να ενταχθεί μια επιχείρηση στο Σχέδιο, θα πρέπει να έχει μείωση πέραν του 25% στον κύκλο εργασιών της τόσο το Μάρτιο 2020 όσο και τον Απρίλιο 2020, το οποίο ποσοστό θα υπολογιστεί/μετρηθεί με βάση τον κύκλο εργασιών των αντίστοιχων μηνών του 2019.

Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι τι αντιστοιχούσε σε κύκλο εργασιών πέραν του 25% για το Μάρτιο 2019 και τι τον Απρίλιο του 2019 ώστε αυτό να αφαιρεθεί από τον κύκλο εργασιών του Μαρτίου 2020 και Απριλίου 2020 για να διαπιστωθεί η μείωση στον κύκλο εργασιών πέραν του 25% το 2020;

Αυτό το ποσό του 2019 για κάθε μήνα θα προσδιορίσει τη μείωση πέραν του 25% για τις αντίστοιχες περιόδους του 2020.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν λειτουργούσε το 2019, η σύγκριση για προσδιορισμό του μειωμένου κύκλου εργασιών της, θα γίνει με τους μήνες που προηγούνται του Μαρτίου 2020.

Δεν προσδιορίζεται στην Κ.Δ.Π. 131/2020 ποιος μήνας αντιστοιχεί στον Μάρτιο 2020 και ποιος στον Απρίλιο 2020.

Η Κ.Δ.Π. 148/2020 που θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων για να καλύψει της ατέλειες της Κ.Δ.Π. 131/2020, στο άρθρο 2 (β) προβλέπει «.....στον υπολογισμό της μείωσης πέραν του 25% του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, του αυτοτελώς εργαζομένου και του εργοδότη, δεν λαμβάνονται υπόψη οποιεσδήποτε πράξεις που έλαβαν χώρα πριν τη 16η Μαρτίου 2020,...»

Εάν τώρα εντάξουμε την πρόνοια της Κ.Δ.Π. 148/2020 στην Κ.Δ.Π. 131/2020 έχουμε:

« 3(α) Οποιαδήποτε επιχείρηση δύναται να ενταχθεί στο Ειδικό Σχέδιο Μερικής Αναστολής των Εργασιών της Επιχείρησης εφόσον έχει ανασταλεί μερικώς η εργασία της επιχείρησης, δηλαδή, *έχει μείωση του κύκλου εργασιών της, **από 16/03/2020**, πέραν του 25% **κατά το μήνα Μάρτιο 2020, και** προβλέπει αντίστοιχη μείωση του κύκλου εργασιών της **και για το μήνα Απρίλιο 2020**, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του προηγούμενου έτους».*

Το πρόβλημα παραμένει και μετά την θέσπιση της Κ.Δ.Π. 148/2020 και μάλιστα περιεπλάκη περισσότερο. Με βάση το λεκτικό της διάταξης, η μείωση που θα επέλθει από 16/03/2020 μέχρι 31/03/2020 θα πρέπει να τέτοια ώστε να επιφέρει μείωση στον κύκλο εργασιών πέραν του 25% για ολόκληρο το μήνα Μάρτιο.

Πιθανές ερμηνείες με βάση την διατύπωση της διάταξης 3(α) - Κ.Δ.Π. 131/2020

1. **Πρώτη πιθανή ερμηνεία.** Για να πληροί μια επιχείρηση τις προϋποθέσεις του Σχεδίου και να μπορεί να ενταχθεί σε αυτό, πρέπει να έχει ....πέραν του 25% **μείωση στον κύκλο εργασιών της για ολόκληρο τον Μάρτιο 2020** που **θα προέρχεται όμως από πράξεις μεταξύ 16/03/2020 - 31/03/2020 ΚΑΙ** με επιπρόσθετη πρόβλεψη για μείωση πέραν του 25% **για ολόκληρο τον Απρίλιο 2020.**

Έχουμε δύο περιόδους στις οποίες πρέπει να επιτευχθεί το πέραν του 25%, μείωση σε κάθε περίοδο, Μάρτιο - Απρίλιο και να εξεταστούν αυτόνομα.

2. **Δεύτερη πιθανή ερμηνεία.** Για να πληροί μια επιχείρηση τις προϋποθέσεις του Σχεδίου και να μπορεί να ενταχθεί σε αυτό, πρέπει να έχει ....πέραν του 25% μείωση στον κύκλο εργασιών της **για τον Μάρτιο 2020 αλλά μόνο για την περίοδο 16/03/2020 - 31/03/2020** που θα προέρχεται από πράξεις μεταξύ 16/03/2020 - 31/03/2020 ΚΑΙ με επιπρόσθετη μείωση πέραν του 25% **για ολόκληρο τον Απρίλιο 2020.**

Έχουμε και πάλι **δύο περιόδους** στις οποίες πρέπει να επιτευχθεί το πέραν του 25% μείωση σε κάθε περίοδο και να εξεταστούν αυτόνομα.

3. **Τρίτη πιθανή ερμηνεία.** Για να πληροί μια επιχείρηση τις προϋποθέσεις του Σχεδίου και να μπορεί να ενταχθεί σε αυτό, πρέπει να έχει *μείωση πέραν του* 25% στον κύκλο εργασιών της, από 16/03/2020 μέχρι 31/03/2020 **και** μείωση πέραν του 25% στον κύκλο εργασιών της, από 01/04/2020 μέχρι 12/04/2020.

Έχουμε και πάλι **δύο περιόδους** στις οποίες πρέπει να επιτευχθεί το πέραν του 25% μείωση σε κάθε περίοδο και να εξεταστούν αυτόνομα.

Θα προβούμε σε μια περιοριστική ερμηνεία ώστε να δώσουμε νόημα στη διάταξη χρώμα μπλε πιο κάτω. Η διάταξη ερμηνεύεται ως ακολούθως:

«3(α)....., «....δηλαδή, έχει μείωση του κύκλου εργασιών της, **από 16/03/2020, πέραν του 25% κατά το μήνα Μάρτιο 2020, {εννοεί από 16/03/2020 μέχρι 31/03/2020}** και προβλέπει αντίστοιχη μείωση του κύκλου εργασιών της **και για το μήνα Απρίλιο 2020 {εννοεί μέχρι 12/04/2020}** σε σύγκριση με τους **αντίστοιχους μήνες {εννοεί αντίστοιχες περιόδους και όχι μήνες}** του προηγούμενου έτους...»

Έτσι, με βάση αυτή την τρίτη ερμηνεία θα έχουμε μόνο μια περίοδο, 16/03/2020 - 12/04/2020, μέσα στην οποία μπορεί να γίνονται πληρωμές, **ΑΛΛΑ** η μείωση πέραν του 25% θα πρέπει να επιτευχθεί **τόσο** τον Μάρτιο από 16/03/2020 μέχρι 31/03/2020 **όσο** και τον Απρίλιο από 01/04/2020 μέχρι 12/04/2020 για να πληρούνται οι προϋποθέσεις του Σχεδίου και να μπορεί να ενταχθεί σε αυτό μια επιχείρηση.

ΜΕ ΕΠΦΥΛΑΞΗ, υιοθετούμε την Τρίτη Πιθανή Ερμηνεία ΓΙΑΤΙ:

1. Ταυτίζεται με το τι στην πραγματικότητα έγινε όσον αφορά τις πληρωμές και με το τι ακολούθησε με την Κ.Δ.Π. 188/2020 - Έγιναν πληρωμές για την περίοδο 16/03/2020 - 12/04/2020. Δεν εδόθη δυνατότητα μερικής αίτησης, μόνο για το Μάρτιο ή μόνο για τον Απρίλιο. Οι προϋποθέσεις Μαρτίου και Απριλίου για μείωση πέραν του 25% σε κάθε υπο-περίοδο, πρέπει να πληρούνται ανεξάρτητα η μια από την άλλη.
2. Το Σχέδιο ίσχυε για την περίοδο 16/03/2020 μέχρι 12/04/2020 και όχι για δύο αυτόνομες περιόδους για αιτήσεις/πληρωμές - Άρθρο 6 Κ.Δ.Π. 131/2020. Η συνολική περίοδος 16/03/2020 - 12/04/2020 αφορά τις πληρωμές.

3. Η απόπειρα που έγινε με την Κ.Δ.Π. 148/2020, έγινε για να διορθώσει το πρόβλημα, ασχέτως αν είχε περιορισμένη εμβέλεια και απέτυχε.
4. Έχει μια λογικότητα που στην ουσία εκφράζει το πνεύμα και την επιθυμία της κυβέρνησης.

Δυστυχώς όμως το πρόβλημα των **δύο περιόδων όσον αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται αυτόνομα παραμένει**. Δεν διορθώθηκε και είναι εν δυνάμει πηγή προβλημάτων.

Πρώτη προϋπόθεση

Κ.Δ.Π. 188/2020 άρθρο 3(α) - Περίοδος 13/04/2020 - 12/05/2020

Η εν λόγω διάταξη προβλέπει:

*«3(α) Οποιαδήποτε επιχείρηση δύναται να ενταχθεί στο Ειδικό Σχέδιο Μερικής Αναστολής των Εργασιών της Επιχείρησης εφόσον έχει αναστείλει μερικώς την εργασία της, δηλαδή έχει ή προβλέπει μείωση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης πέραν του 25% **για την περίοδο από τη 13η Απριλίου 2020 μέχρι και τη 12^η Μαΐου 2020, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους**».*

Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν λειτουργούσε το 2019, τότε η σύγκριση θα γίνει με περίοδο που προηγείται της 13/04/2020 – Δεν προσδιορίζεται στη διάταξη ποια είναι αυτή η περίοδος.

Η συγκεκριμένη διάταξη αναφέρεται σε συγκεκριμένη περίοδο και όχι σε ολόκληρο μήνα και γίνεται σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου και όχι σύγκριση με ολόκληρο τον μήνα του προηγούμενου χρόνου.

Δεν διαχωρίζει την περίοδο σε δύο υπό-περιόδους όπως στην Κ.Δ.Π. 131/2020 ώστε η προϋπόθεση της μείωσης πέραν του 25% να πληρείται και για τις δύο υπό-περιόδους όπως έγινε στην Κ.Δ.Π.131/2020.

Για ευκολία αναφοράς και σύγκρισης παραθέτουμε εκ νέου την διάταξη της Κ.Δ.Π. 131/2020 που προβλέπει τα ακόλουθα:

«3(α) Οποιαδήποτε επιχείρηση δύναται να ενταχθεί στο Ειδικό Σχέδιο Μερικής Αναστολής των Εργασιών της Επιχείρησης εφόσον έχει ανασταλεί μερικώς η εργασία της επιχείρησης, δηλαδή, έχει μείωση του κύκλου εργασιών της, **από 16/03/2020**, πέραν του 25% **κατά το μήνα Μάρτιο 2020, και** προβλέπει αντίστοιχη μείωση του κύκλου εργασιών της **και για το μήνα Απρίλιο 2020**, σε σύγκριση με τους **αντίστοιχους μήνες** του προηγούμενου έτους».

Αναφέρει ρητά, μείωση κατά τον μήνα Μάρτιο και Απρίλιο σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του προηγούμενου έτους.

Δεύτερη προϋπόθεση

Κ.Δ.Π. 131/2020 και Κ.Δ.Π. 188/2020, άρθρο 3(α) – Η ίδια προϋπόθεση και για τις δύο Κ.Δ.Π.

Η μείωση του κύκλου εργασιών πέραν του 25% **να οφείλεται αποκλειστικά** στην κατάσταση που περιήλθε η επιχείρηση λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19.

Τρίτη προϋπόθεση

Κ.Δ.Π. 131/2020 και Κ.Δ.Π. 188/2020 άρθρο 3(γ) – Η ίδια προϋπόθεση και για τις δύο Κ.Δ.Π.

Η επιχείρηση **να μην έχει απολύσει οποιονδήποτε υπάλληλό** της από την 01/03/2020 και σε περίπτωση έγκρισης της αίτησης **να μην απολυθεί οποιοσδήποτε εργαζόμενος** τόσο για την περίοδο συμμετοχής της επιχείρησης στο Σχέδιο όσο και για επιπρόσθετη περίοδο ίση με την περίοδο συμμετοχής στο Σχέδιο συν ένα επιπλέον μήνα, εκτός για λόγους που δικαιολογείται η απόλυση άνευ προειδοποίησης.

Τέταρτη Προϋπόθεση

Κ.Δ.Π. 131/2020 3(ιδ) και Κ.Δ.Π. 188 /2020 άρθρο 3(ιε) – Η ίδια προϋπόθεση και για τις δύο Κ.Δ.Π.

Η επιχείρηση που επιθυμεί να ενταχθεί στο Σχέδιο θα πρέπει να προβεί σε **Υπεύθυνη Δήλωση** μέσω προσώπου που δεσμεύει την επιχείρηση σύμφωνα με το σχετικό νόμο, με την οποία:

- i. Θα βεβαιώνεται υπεύθυνα ότι **τα στοιχεία** που έχουν καταχωρηθεί **είναι αληθή** και θα γίνεται **αποδοχή των συνεπειών του νόμου για ψευδή δήλωση**, επί **χρηματική ποινή μέχρι €40.000 ή φυλάκιση μέχρι 2 χρόνια ή και στις δύο ποινές μαζί** σε περίπτωση καταδίκης για παροχή ψευδών στοιχείων.
- ii. Θα παρέχεται **εξουσιοδότηση στο Υπουργείο Εργασίας**, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, **να επαληθεύσει** σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες Αρχές της Δημοκρατίας ή του εξωτερικού και με Οργανισμούς/Φορείς/Επιχειρήσεις όσα από τα στοιχεία που περιέχονται στην αίτηση κριθεί ότι είναι απαραίτητα για την εξέταση της αίτησης και την παροχή του επιδόματος.
- iii. Θα παρέχεται **ρητή συγκατάθεση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας Απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου III του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Με βάση την Κ.Δ.Π. 151/2020 άρθρο 2(α) και την Κ.Δ.Π. 188/2020 άρθρο 9, όσοι συμμετέχουν στο Σχέδιο θα πρέπει να φυλάγουν για τουλάχιστον 2 χρόνια όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία για τυχόν έλεγχο από την αρμόδια αρχή.

Πέμπτη Προϋπόθεση

Κ.Δ.Π. 131/2020 3(β) και 4(δ) και 188/2020 άρθρο 3(β) και 4(δ) Η ίδια προϋπόθεση και για τις δύο Κ.Δ.Π.

Θα πρέπει να υποβληθεί σχετική αίτηση από την επιχείρηση και τον εργοδοτούμενο παρέχοντας σχετικά στοιχεία – Οι αιτήσεις γίνονται με τα έντυπα ΕΕΑ. 4 και ΕΕΑ. 6.

Η έννοια του «κύκλου εργασιών»

Ο κύκλος εργασιών μιας επιχείρησης φανερώνει την τιμή των αγαθών ή των υπηρεσιών που πωλήθηκαν σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Αυτό το μέγεθος, καλείται «κύκλος εργασιών» ή «πωλήσεις» ή «έσοδα».

Στην ουσία, αφορά τα συνολικά έσοδα (τζίρο), εισπράξεις, εισοδήματα, μιας επιχείρησης για συγκεκριμένη περίοδο από συγκεκριμένες πράξεις.

Με βάση την Κ.Δ.Π. 131/2020, για υπολογισμό της μείωσης πέραν του 25% δεν λαμβάνονται υπόψη πράξεις που έλαβαν χώρα πριν την 16/03/2020 και με βάση την Κ.Δ.Π. 188/2020 δεν λαμβάνονται υπόψη οποιεσδήποτε πράξεις που έλαβαν χώρα πριν την 13/04/2020, ανεξάρτητα της ημερομηνίας έκδοσης των τιμολογίων ή καταβολής της πληρωμής έστω και εάν έγιναν μεταγενέστερα της 16/03/2020 ή της 13/04/2020 αντίστοιχα.

Η έννοια του «όγκου εργασιών»

Ο όγκος εργασιών μιας επιχείρησης, έχει ερμηνευτεί σε πολλές αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου¹ και είναι το σύνολο των πράξεων εργασίας, (δουλειές), σε

---

¹ Κώστας Τρύφωνος ν. Takis Vashiotis ltd (1999) 1 ΑΑΔ 1953 και Α/φοι Γαλαταριώτη Λτδ ν.

Παρασκευής Γρηγορά κ.ά. (πολιτική έφεση αρ. 10931), (2001) 1 ΑΑΔ 1985) και Α. Ιάσωνος Λτδ ν. Χαράλαμπου Χρίστου και άλλου (1994) 1 ΑΑΔ 703.

συγκεκριμένη περίοδο στο πλαίσιο του συνήθους κύκλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας της επιχείρησης και αποτιμώνται με συγκεκριμένη χρηματική αξία.

Αυτή την έννοια έχει επίσης ο όρος, «όγκος εργασίας» στα πλαίσια του άρθρου 18(γ) (vii) του Περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου, Ν. 24/67, ως έχει τροποποιηθεί.

Οι εισπράξεις / εισοδήματα της επιχείρησης, (κύκλος εργασιών), τα κέρδη ή ζημιές, δεν αποτελούν παράμετρο ή στοιχείο προσδιορισμού του όγκου εργασιών της επιχείρησης.

Μπορεί να έχουμε ψηλά εισοδήματα αλλά μειωμένο όγκο εργασιών και αντίστροφα, χαμηλά εισοδήματα και αυξημένο όγκο εργασιών.

Παραδείγματα: Κύκλου Εργασιών - Όγκου Εργασιών

Επιχείρηση: Πωλητής ποδηλάτων

1. Πώλησε 100 ποδήλατα για ένα μήνα (Ιανουάριο 2020) @ €100 = €10.000. €10.000 είναι ο κύκλος εργασιών του για τον Ιανουάριο 2020. Η πώληση 100 ποδηλάτων είναι ο όγκος των εργασιών του για το μήνα.
2. Τον επόμενο μήνα (Φεβρουάριο 2020), πώλησε 80 ποδήλατα @ €100 = € 8.000. €8.000 είναι ο κύκλος εργασιών για το Φεβρουάριο 2020. Έχουμε **20% μείωση** του κύκλου εργασιών από τον προηγούμενο μήνα. Η πώληση 80 ποδηλάτων είναι ο όγκος των εργασιών για το μήνα. Έχουμε επίσης **20% μείωση** του όγκου εργασιών.
3. Τον επόμενο μήνα (Μάρτιο 2020), πώλησε 70 ποδήλατα @ €130 = € 9.100. € 9.100 είναι ο κύκλος εργασιών του για τον Μάρτιο 2020. Έχουμε **13.75% αύξηση** του κύκλου εργασιών από τον προηγούμενο μήνα. Η πώληση 70 ποδηλάτων είναι ο όγκος των εργασιών για το μήνα. Έχουμε **12.5% μείωση** του όγκου εργασιών.

4. Τον επόμενο μήνα (Απρίλιο 2020), πώλησε 80 ποδήλατα @ €80 = € 6.400.
€ 6.100 είναι ο κύκλος εργασιών του για τον Απρίλιο του 2020. Έχουμε
29,67% μείωση του κύκλου εργασιών. Η πώληση 80 ποδηλάτων είναι ο
όγκος των εργασιών για το μήνα. Έχουμε **14,28% αύξηση** του όγκου
εργασιών.

**Ο κύκλος εργασιών είναι προϋπόθεση στο Σχέδιο - Ο όγκος εργασιών
έχει σχέση με απολύσεις – πλεονάζον προσωπικό**

Ερμηνεία Δεύτερης προϋπόθεσης

Ο κύκλος εργασιών, πρέπει να είναι μειωμένος, **αποκλειστικά λόγω COVID - 19**,
ώστε να επιφέρει πέραν του 25% μείωση στο σύνολο του κύκλου εργασιών από
16/03/2020 μέχρι 31/03/2020 **και** 01/04/2020 μέχρι 12/04/2020 και 13/04/2020
μέχρι 12/05/2020 σε σχέση με τις αντίστοιχες περιόδους του 2019.

Η προϋπόθεση που έχει τεθεί, δηλαδή η μείωση να οφείλεται **αποκλειστικά** λόγω
του COVID - 19 δημιουργεί ή θα δημιουργήσει προβλήματα απόδειξης σε
περίπτωση ελέγχου. Πως αποδεικνύεται η αποκλειστικότητα της μείωσης λόγω
COVID - 19; Μόνο με ενδελεχή και εξονυχιστικό έλεγχο των πράξεων της
συγκεκριμένης περιόδου και προσδιορισμό εκείνων που σχετίζονται με τον COVID -
19.

Υπήρχε Αρχική εισήγηση για επισύναψη πιστοποιητικού λογιστών επιχείρησης στις
αιτήσεις αλλά αυτό δεν ζητήθηκε με τις αιτήσεις. Αυτό πολύ πιθανόν να ζητηθεί
περίπτωση ελέγχου.

**Σε Ερωτο-απαντήσεις στην ιστοσελίδα του ΡΙΟ για το Σχέδιο αναφέρονται
τα ακόλουθα:**

**« 15. Με ποιο τρόπο αποδεικνύεται η μείωση κύκλου εργασιών κατά 25%;
Θα υποβάλλεται τυποποιημένη πιστοποίηση από τους εγκεκριμένους λογιστές της**

επιχείρησης, οι οποίοι, αφού μελετήσουν τα δεδομένα της αντίστοιχης περιόδου της προηγούμενης χρονιάς και με βάση όλα τα διαθέσιμα δεδομένα για την κατάσταση που ισχύει και τον τύπο και δραστηριότητες της επιχείρησης, θα πιστοποιούν την εκτιμώμενη ή και υφιστάμενη μείωση του κύκλου εργασιών για την περίοδο Μαρτίου και Απριλίου 2020. Σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που δεν δραστηριοποιούνταν κατά την αντίστοιχη περίοδο της προηγούμενης χρονιάς, η βάση σύγκρισης θα είναι οι αμέσως προηγούμενοι μήνες».

Η πρόνοια για μείωση στο κύκλο εργασιών της επιχείρησης, πέραν του 25% με τις αντίστοιχες περιόδους 2019, **έχει σχέση με τον κύκλο εργασιών που είχε η επιχείρηση μέχρι 15/03/2020.**

Ποιος ήταν ο κύκλος εργασιών μέχρι 15/03/2020; Αυτός ο κύκλος εργασιών που είχε η επιχείρηση μέχρι 15/03/2020, θα πρέπει να μειωθεί πέραν του 25% σε σχέση με τον κύκλο εργασιών που είχε το 2019, για λόγους COVID - 19.

Το Σχέδιο **ΔΕΝ** καλύπτει άλλους επιχειρηματικούς κινδύνους.

Θα εξετάσουμε τρία σενάρια σε σχέση με τις δύο πρώτες προϋποθέσεις του Σχεδίου.

Πρώτο Σενάριο

Επιχείρηση με τον ίδιο κύκλο εργασιών μέχρι την 15/3/2020. Σταθερή πορεία το 2019 / 2020 - Ίδιο κύκλο εργασιών για μήνες, σε σύγκριση με τον Μάρτιο/Απρίλιο /Μάιο 2019. Εάν δεν συνέβαινε ο COVID – 19, η επιχείρηση αυτή θα είχε τον ίδιο κύκλο εργασιών το 2020 σε σχέση με το 2019.

Δεύτερο Σενάριο

Επιχείρηση με μειωμένο κύκλο εργασιών (- 20%) μέχρι την 15/3/2020. Ανελλιπώς μείωση 20% το 2019 / 2020 για μήνες, σε σύγκριση με τον Μάρτιο/Απρίλιο/Μάιο 2019. Εάν δεν συνέβαινε ο COVID - 19 η επιχείρηση αυτή θα είχε μειωμένο κύκλο εργασιών - 20% το 2020 σε σχέση με το 2019.

Τρίτο Σενάριο

Επιχείρηση με αυξημένο κύκλο εργασιών (+ 20%) μέχρι την 15/3/2020.

Ανελλιπώς αύξηση 20% το 2019 / 2020 για μήνες, σε σύγκριση με τον Μάρτιο / Απρίλιο / Μάιο 2019. Εάν δεν συνέβαινε ο COVID - 19 η επιχείρηση αυτή θα είχε αυξημένο κύκλο εργασιών +20% το 2020 σε σχέση με το 2019.

Πρώτο Σενάριο

Επιχείρηση με τον **ίδιο κύκλο εργασιών** μέχρι την 15/3/2020.

Για σκοπούς των σεναρίων θα θεωρήσουμε ότι ο κύκλος εργασιών την αντίστοιχη περίοδο του 2019 ήταν αξίας €1000.

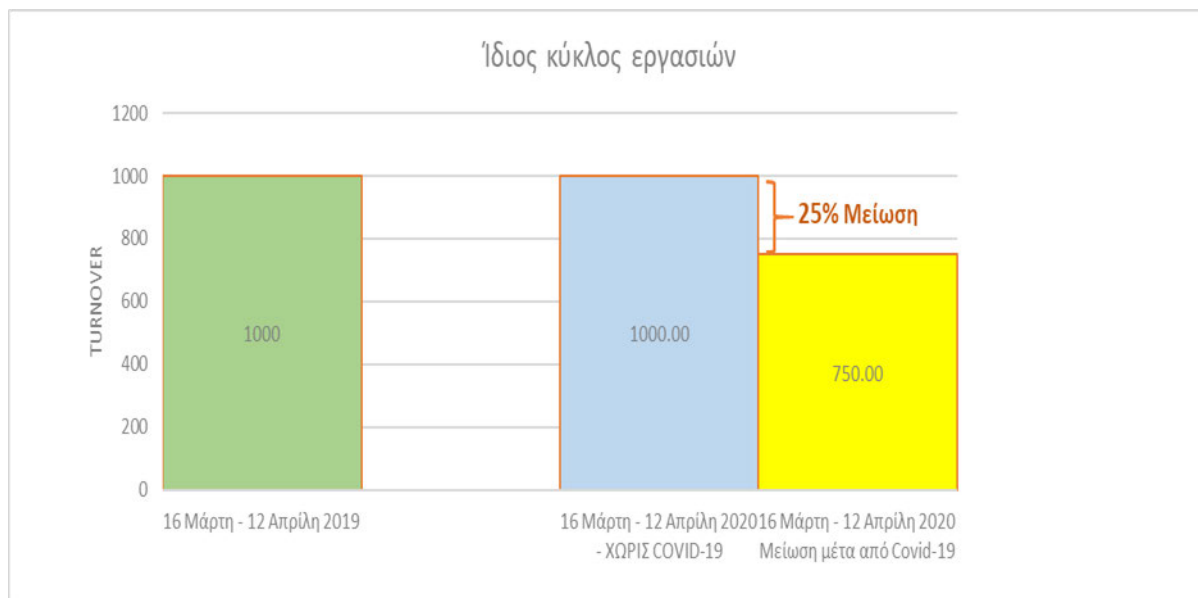
Η μείωση που θα πρέπει να πετύχει για τις περιόδους 16/03/2020 – 31/03/2020, 01/04/2020 – 12/04 2020 και οποιανδήποτε άλλη αντίστοιχη περίοδο σε σχέση με το 2019 είναι 25%. Το σενάριο αυτό δεν παρουσιάζει πρόβλημα γιατί η επιχείρηση είχε τον ίδιο κύκλο εργασιών το 2019 και το 2020.

Μαθηματικός Υπολογισμός της μείωσης του 25%

	Περίοδος από 16/03/2019 μέχρι 12/04/2019	Περίοδος από 16/03/2020 μέχρι 12/04/2020				
		Αυξομείωση Κύκλου Εργασιών από επιχειρηματικούς λόγους	Κύκλος Εργασιών χωρίς COVID-19	Επίδραση COVID-19 στον Κύκλο Εργασιών	Κύκλος Εργασιών μετά τον COVID-19	Διαφορά
Κύκλος Εργασιών 16-31 Μαρτίου	571.43	0.00	571.43	-142.86	428.57	-25.00%
Κύκλος Εργασιών 1-12 Απριλίου	428.57	0.00	428.57	-107.14	321.43	-25.00%
Σύνολο Περιόδου	1000.00	0.00	1000.00	-250.00	750.00	-25.00%
		0%	0%	-25%	-25%	

Γραφική παράσταση της Μείωσης του 25%

Δεύτερο Σενάριο

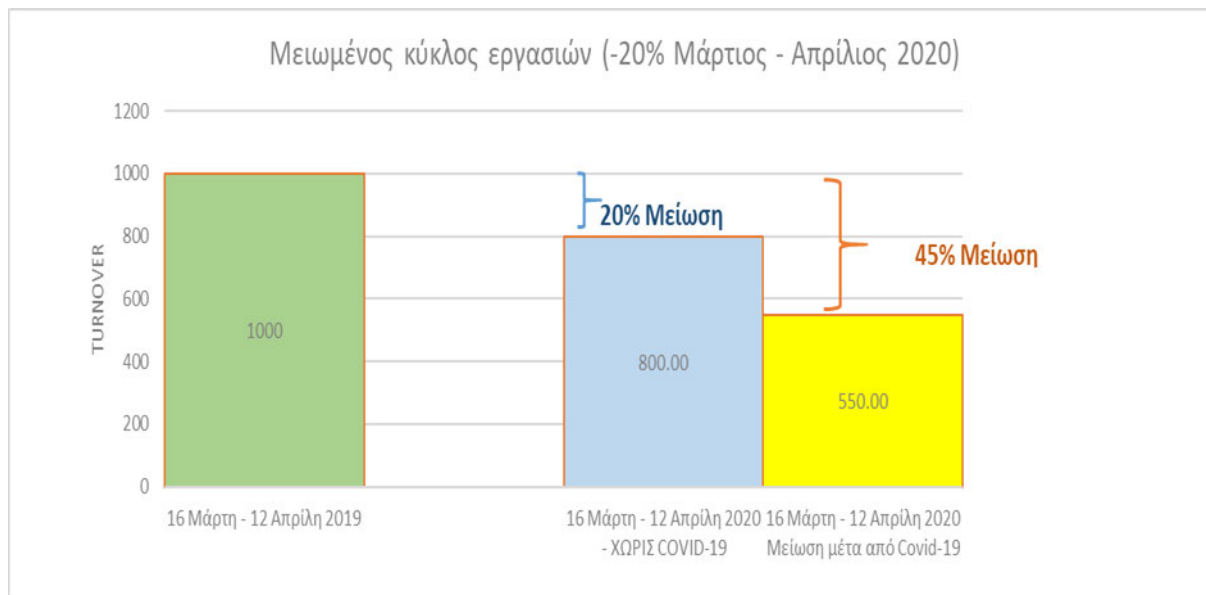
Επιχείρηση με **μειωμένο κύκλο εργασιών (- 20%)** μέχρι την 15/3/2020. Για σκοπούς των σεναρίων θα θεωρήσουμε ότι ο κύκλος εργασιών την αντίστοιχη περίοδο του 2019 ήταν αξίας €1000.

Η μείωση που θα πρέπει να πετύχει για τις περιόδους 16/03/2020 – 31/03/2020, 01/04/2020 – 12/04 2020 και οποιανδήποτε άλλη αντίστοιχη περίοδο σε σχέση με το 2019 είναι 45%.

Μαθηματικός Υπολογισμός της μείωσης του 45%

	Περίοδος από 16/03/2019 μέχρι 12/04/2019	Περίοδος από 16/03/2020 μέχρι 12/04/2020				
		Αυξομείωση Κύκλου Εργασιών από επιχειρηματικούς λόγους	Κύκλος Εργασιών χωρίς COVID-19	Επίδραση COVID-19 στον Κύκλο Εργασιών	Κύκλος Εργασιών μετά τον COVID-19	Διαφορά
Κύκλος Εργασιών 16-31 Μαρτίου	571.43	-114.29	457.14	-142.86	314.29	-45.00%
Κύκλος Εργασιών 1-12 Απριλίου	428.57	-85.71	342.86	-107.14	235.71	-45.00%
Σύνολο Περιόδου	1000.00	-200.00	800.00	-250.00	550.00	-45.00%
		-20%	-20%	-25%	-45%	

Γραφική παράσταση της Μείωσης του 45%

Με ανάλογες μαθηματικές πράξεις,

Με κύκλο εργασιών μειωμένο κατά - 30% τότε η μείωση θα πρέπει να είναι **55%**

Με κύκλο εργασιών μειωμένο κατά - 10% τότε η μείωση θα πρέπει να είναι **35%**

Τρίτο Σενάριο

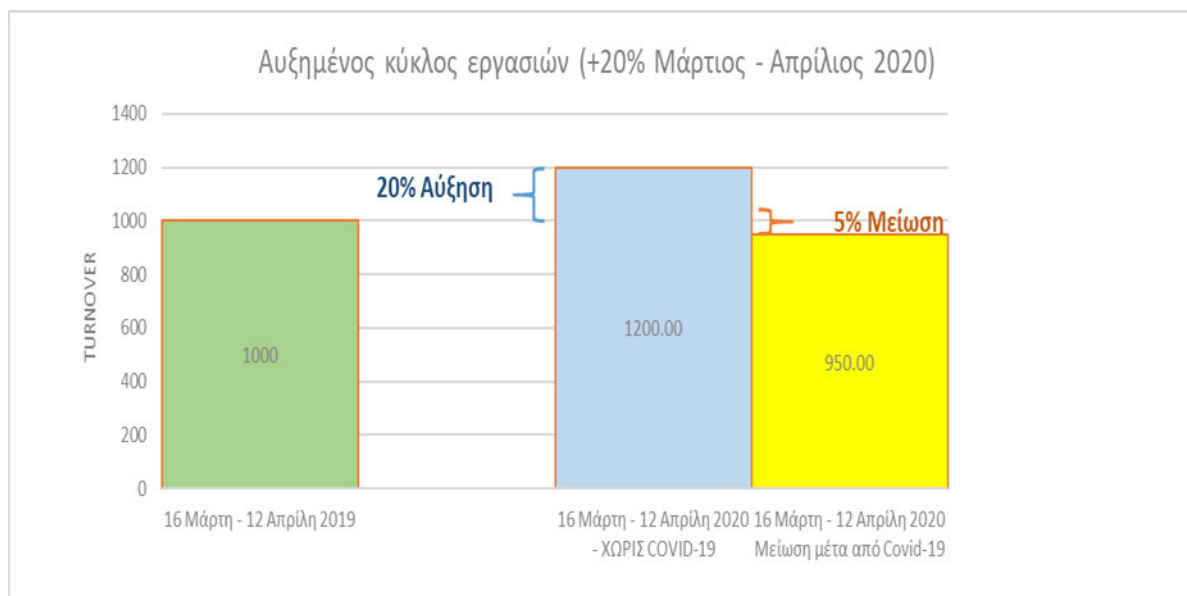
Επιχείρηση είχε **αυξημένο κύκλο εργασιών (+ 20%)** μέχρι την 15/3/2020. Για σκοπούς των σεναρίων θα θεωρήσουμε ότι ο κύκλος εργασιών την αντίστοιχη περίοδο του 2019 ήταν αξίας €1000.

Η μείωση που θα πρέπει να πετύχει για τις περιόδους 16/03/2020 – 31/03/2020, 01/04/2020 – 12/04 2020 και οποιαδήποτε άλλη αντίστοιχη περίοδο σε σχέση με το 2019 είναι 5%.

Μαθηματικός Υπολογισμός της μείωσης του 5%

	Περίοδος από 16/03/2019 μέχρι 12/04/2019	Περίοδος από 16/03/2020 μέχρι 12/04/2020				
		Αυξομείωση Κύκλου Εργασιών από επιχειρηματικούς λόγους	Κύκλος Εργασιών χωρίς COVID-19	Επίδραση COVID-19 στον Κύκλο Εργασιών	Κύκλος Εργασιών μετά τον COVID-19	Διαφορά
Κύκλος Εργασιών 16-31 Μαρτίου	571.43	114.29	685.71	-142.86	542.86	-5.00%
Κύκλος Εργασιών 1-12 Απριλίου	428.57	85.71	514.29	-107.14	407.14	-5.00%
Σύνολο Περιόδου	1000.00	200.00	1200.00	-250.00	950.00	-5.00%
		20%	20%	-25%	-5%	

Γραφική παράσταση της Μείωσης του 5%

Εάν υιοθετηθεί η πρώτη ερμηνεία της διάταξης 3(α) Κ.Δ.Π 131/2020 **ίδιος κύκλος εργασιών**

Η μείωση που θα πρέπει να πετύχει για τη περίοδο 16/03/2020 – 31/03/2020, για να πετύχει μείωση για ολόκληρο το Μάρτιο 2020 όπως προβλέπει η γραμματική ανάγνωση του λεκτικού της Κ.Δ.Π. 131/2020 είναι της τάξης του **48,44%**.

Μαθηματικός Υπολογισμός της μείωσης του 48,44%

	Mar-19	Mar-20						
		Effect on Turnover due to other business reasons		Turnover if no Corona Virus	Effect on Turnover due to corona virus		Total Turnover	Change
Turnover 1-15 March	483.87	0.00	483.87	0	483.87	0.00%		
Turnover 16-31 March	516.13	0.00	516.13	-250.00	266.13	-48.44%		
Total for the Month	1000.00	0.00	1000.00	-250.00	750.00	-25.00%		
		0%	0%	-25%	-25%			

Εάν υιοθετηθεί η πρώτη ερμηνεία της διάταξης 3(α) Κ.Δ.Π 131/2020
Μειωμένος Κύκλος εργασιών (-20%)

Η μείωση που θα πρέπει να πετύχει για τη περίοδο 16/03/2020 – 31/03/2020, για να πετύχει μείωση για ολόκληρο το Μάρτιο 2020 όπως προβλέπει η γραμματική ανάγνωση του λεκτικού της Κ.Δ.Π. 131/2020 είναι της τάξης του 68,44%.

Μαθηματικός Υπολογισμός της μείωσης του 5%

	Mar-19	Mar-20		Mar-20		
		Effect on Turnover due to other business reasons	Turnover if no Corona Virus	Effect on Turnover due to corona virus	Total Turnover	Change
Turnover 1-15 March	483.87	-96.77	387.10	0	387.10	-20.00%
Turnover 16-31 March	516.13	-103.23	412.90	-250.00	162.90	-68.44%
Total for the Month	1000.00	-200.00	800.00	-250.00	550.00	-45.00%
		-20%	-20%	-25%	-45%	

Εάν υιοθετηθεί η πρώτη ερμηνεία της διάταξης 3(α) Κ.Δ.Π 131/2020
Αυξημένος κύκλος εργασιών (+20%)

Η μείωση που θα πρέπει να πετύχει για τη περίοδο 16/03/2020 – 31/03/2020, για να πετύχει μείωση για ολόκληρο το Μάρτιο 2020 όπως είναι προβλέπει η γραμματική ανάγνωση του λεκτικού της Κ.Δ.Π. 131/2020 είναι της τάξης του **28,44%**.

Μαθηματικός Υπολογισμός της μείωσης του 28.44%

	Mar-19	Mar-20		Mar-20		
		Effect on Turnover due to other business reasons	Turnover if no Corona Virus	Effect on Turnover due to corona virus	Total Turnover	Change
Turnover 1-15 March	483.87	96.77	580.65	0	580.65	20.00%
Turnover 16-31 March	516.13	103.23	619.35	-250.00	369.35	-28.44%
Total for the Month	1000.00	200.00	1200.00	-250.00	950.00	-5.00%
		20%	20%	-25%	-5%	

Ερμηνεία Τρίτης προϋπόθεσης

Η επιχείρηση να μην έχει απολύσει οποιονδήποτε υπάλληλό της από την 01/03/2020 και σε περίπτωση έγκρισης της αίτησης να μην απολυθεί οποιοσδήποτε εργαζόμενος τόσο για την περίοδο συμμετοχής της επιχείρησης στο Σχέδιο όσο και για επιπρόσθετη περίοδο ίση με την περίοδο συμμετοχής στο Σχέδιο συν ένα επιπλέον μήνα, εκτός για λόγους που δικαιολογείται η απόλυση άνευ προειδοποιήσεως.

Δηλαδή, αν το Σχέδιο διαρκεί 3 μήνες τότε με τη λήξη του Σχεδίου θα υπάρχει περιορισμός στο να μην μπορεί να απολυθεί οποιοσδήποτε υπάλληλος για οικονομικούς λόγους για άλλους 4 μήνες μετά τη λήξη του Σχεδίου.

Σε δημοσιογραφική διάσκεψη ημερομηνίας 08/04/2020 ανακοινώθηκε ότι όλα τα σχέδια θα εφαρμοστούν μέχρι την 12/06/2020 και ότι για 7 μήνες (3 + 4 μήνες), ήτοι, μέχρι 12/10/2020 δεν θα μπορούν να γίνονται απολύσεις από επιχειρήσεις που έλαβαν το Σχέδιο για 3 μήνες.

Παροχές του Σχεδίου

- Επιχείρηση που εργοδοτεί μέχρι 50 εργοδοτούμενους μπορεί να δηλώσει το 75% του συνολικού αριθμού των εργοδοτούμενων της για να τους καταβληθεί το ειδικό ανεργιακό επίδομα.
- Επιχείρηση που εργοδοτεί πέραν των 50 εργοδοτούμενων μπορεί να δηλώσει το 60% του συνολικού αριθμού των εργοδοτούμενων της για να τους καταβληθεί το ειδικό ανεργιακό επίδομα.
- Δεν παρέχεται σε διευθυντές μέτοχους, συνεταιίρους που κατέχουν πέραν του 20% των μετοχών, γενικούς διευθυντές και διευθυντικά στελέχη, οι οποίοι εμπίπτουν είτε στο 25%, είτε στο 40% του προσωπικού, ανάλογα με την περίπτωση, στο οποίο δεν δύναται να καταβληθεί το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα. Για

την Κ.Δ.Π. 131/2020, δεν εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που εργοδοτούν μέχρι δύο πρόσωπα.

- Για Κ.Δ.Π. 188/2020, Επιχειρήσεις που εργοδοτούν μέχρι 9 πρόσωπα, το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα δύναται να καταβληθεί σε όλους τους εργοδοτούμενους ανεξαρτήτως της ιδιότητάς τους, εφόσον πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της Κ.Δ.Π.188/2020.

- Σε περίπτωση κατά την οποία τα πρόσωπα που αναφέρονται ανωτέρω υπερβαίνουν σε αριθμό το 25% ή το 40% των εργοδοτούμενων της επιχείρησης, ανάλογα με την περίπτωση, τότε δύνανται να συμπεριληφθούν και να τους καταβληθεί το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα εφόσον πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις των Κ.Δ.Π.

- Για την περίοδο για την οποία θα καταβληθεί το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα, ο εργοδότης απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του για την καταβολή του μισθού στους εργοδοτούμενους του που έλαβαν το εν λόγω επίδομα. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει καταβληθεί μισθός και για την περίοδο για την οποία θα λάβουν εργοδοτούμενοι το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα, **το μέρος του μισθού που αντιστοιχεί σε αυτή την περίοδο** δύναται να συμψηφιστεί από τον εργοδότη. **Δεν έχει σχέση το ύψος του επιδόματος.**

- Ο εργοδότης έχει τη δυνατότητα να απασχολεί προσωπικό, το οποίο θα λαμβάνει Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα στην επιχείρηση, καταβάλλοντας στο εν λόγω προσωπικό **το υπόλοιπο του μισθού τους. {Για να συμπληρωθεί ο μισθός}**. Το υπόλοιπο του μισθού δύναται να διαφοροποιηθεί εφόσον συναινεί ο εργοδοτούμενος ανάλογα με τις ώρες απασχόλησής του. Πρόβλημα αν ο εργοδοτούμενος είχε ψηλές αποδοχές το 2018 / Ιανουάριο 2020.

- Ο εργοδοτούμενος στον οποίο θα καταβληθεί το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα δύναται, εφόσον συναινεί, να απασχολείται στην επιχείρηση **με την καταβολή της διαφοράς του μισθού**

του από το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα ή, εφόσον συναινεί ο εργοδοτούμενος, με διαφοροποίηση της πιο πάνω διαφοράς ανάλογα με τις ώρες απασχόλησης.

Πρόβλημα αν ο εργοδοτούμενος είχε ψηλές αποδοχές το 2018 / Ιανουάριο 2020.

- Με διευκρινιστική ανακοίνωση του Υπουργείου Εργασίας ημερομηνίας 7/04/2020, επιχειρήσεις που βρίσκονται σε μερική αναστολή των εργασιών τους και έχουν υποβάλει αίτηση για συμμετοχή στο Σχέδιο, **δεν μπορούν να απαιτούν** από τους εργοδοτούμενους τους όπως εργάζονται το 60% των ωρών εργασίας τους το οποίο επιδοτείται με το ειδικό επίδομα από το κράτος.
- Το ανώτατο ποσό που μπορεί να καταβληθεί ως ειδικό ανεργιακό επίδομα για περίοδο ενός μήνα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα €1.214. Κ.Δ.Π. 188/2020 δεν θα είναι μικρότερο από €360.
- Κ.Δ.Π. 188/2020 - Για σκοπούς καταβολής του ειδικού ανεργιακού επιδόματος, θα λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστές αποδοχές του έτους 2018 αλλά επιπρόσθετα, θα γίνεται και σύγκριση με βάση το μισθό του Ιανουαρίου 2020, έτσι ώστε να καταβάλλεται ως Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα το υψηλότερο ποσό που προκύπτει από την πιο πάνω σύγκριση και λαμβάνοντας υπόψη το 60% και για τους δύο υπολογισμούς.
- Θα γίνουν αναπροσαρμογές στις πληρωμές που έγιναν με βάση την Κ.Δ.Π. 131/2020 και ο υπολογισμός θα γίνει όπως την Κ.Δ.Π. 188/2020. Κ.Δ.Π. 188/2020 άρθρο 13.
- Για οποιεσδήποτε προσλήψεις εργαζομένων έλαβαν χώρα, είτε το Φεβρουάριο 2020, είτε το Μάρτιο 2020, με βάση το μισθό, ο οποίος θα δηλωθεί στην αίτηση και στις κοινωνικές ασφαλίσσεις.
- Το Ειδικό Ανεργιακό Επίδομα δεν παρέχεται για καμία περίοδο για την οποία ο εργοδοτούμενος λαμβάνει ανεργιακό επίδομα, ειδικό επίδομα ασθενείας, επίδομα ασθενείας, επίδομα ειδικής άδειας, ειδικό επίδομα αυτοτελώς εργαζομένων, επίδομα μητρότητας, επίδομα πατρότητας ή θεσμοθετημένη σύνταξη.

- Το Σχέδιο δεν εφαρμόζεται για οργανισμούς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, οργανισμούς δημόσιου δικαίου και άλλους παρόμοιας φύσης οργανισμούς και άλλες οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες εκ των πραγμάτων δεν έχουν υποστεί μείωση του κύκλου εργασιών τους. Δίδεται κατάλογος στα Σχέδια.
- Διευκρινίζεται ότι η εργοδότηση οικιακού προσωπικού δεν εμπίπτει με οποιοδήποτε τρόπο στους εργοδοτούμενους που καλύπτονται από η) Σχέδιο.
- Όμιλος εταιρειών με κοινό κύριο μέτοχο, κάτω από προϋποθέσεις θα δύνανται να θεωρούνται ως μία υποβληθείσα αίτηση του ομίλου οι όροι και οι προϋποθέσεις του Σχεδίου θα εφαρμόζονται ως να αφορούσαν μία επιχείρηση και ένα εργοδότη.
- Το Σχέδιο σε δημοσιογραφική διάσκεψη ημερ. 08/04/2020, ανακοινώθηκε ότι θα ισχύσει μέχρι 12/06/2020.
- Στην εν λόγω διάσκεψη λέχθηκε ότι θα συνεχιστεί η στήριξη των εργαζομένων και των επιχειρήσεων για περαιτέρω περίοδο 4 μηνών ανάλογα με την επανεκκίνηση της οικονομικής δραστηριότητας κάθε επιχείρησης με κριτήρια που θα έχουν σχέση με τον κύκλο εργασιών.
- Εάν μετά τη λήξη του Σχεδίου, η μείωση του κύκλου εργασιών συνεχίζεται κατά 50% τότε θα στηριχθεί η επιχείρηση και οι εργαζόμενοι κατά 50%.
- Προς το παρόν δεν έχει εκδοθεί οποιαδήποτε σχετική ανακοίνωση ή Κ.Δ.Π. ώστε να γίνουν γνωστές οι οποιεσδήποτε λεπτομέρειες για τα ανωτέρω.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ - ΘΕΣΗ ΜΑΣ

1. Λεκτικό Κ.Δ.Π. 131/2020 άρθρο 3(α)

- Όπως είναι διατυπωμένη η πρώτη προϋπόθεση του Σχεδίου άρθρο 3(α) μπορεί να δημιουργήσει σοβαρά ερμηνευτικά προβλήματα και σε περίπτωση οποιασδήποτε αμφισβήτησης όσον αφορά την εκπλήρωση των όρων της, εργοδότες που εντάχθηκαν στο Σχέδιο μπορεί να βρεθούν εκτεθειμένοι. Υπάρχει πρόβλημα στον καθορισμό της μείωσης πέραν του 25% και για ποιαν περίοδο αφορά.
- Διαχωρισμός σε δύο σκέλη, Μάρτιο ΚΑΙ Απρίλιο ώστε να πληρείται ξεχωριστά η μείωση πέραν του 25% - Δύσκολα ικανοποιείται αυτή η προϋπόθεση.
- Η απόπειρα με την Κ.Δ.Π. 148/2020 δεν ήταν επιτυχής. Χρειάζεται περαιτέρω ρύθμιση **ΓΙΑΤΙ ως έχει, πολλοί που αιτήθηκαν και έλαβαν το επίδομα μπορεί να μην το δικαιούνται!**

2. Καταλληλότητα του Σχεδίου

- Το προτεινόμενο Σχέδιο, με οποιανδήποτε ερμηνεία, είναι κατάλληλο για επιχειρήσεις με τον ίδιο ή αυξημένο κύκλο εργασιών το 2020 σε σχέση με το 2019, νοουμένου ότι πληρούν τους όρους του.
- Το Σχέδιο, είναι πολύ περιορισμένης εφαρμογής για επιχειρήσεις που είχαν μειωμένο κύκλο εργασιών το 2020 σε σχέση με το 2019.
- Μια επιχείρηση με ήδη μειωμένο κύκλο εργασιών για άλλους λόγους από COVID – 19, θα πρέπει να έχει περαιτέρω μείωση λόγω COVID 19 σε πολύ μεγάλα ποσοστά, σχεδόν ανέφικτα.
- Άρα το Σχέδιο είναι εκτός εφαρμογής για όσες επιχειρήσεις το έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Βγαίνουν κατά μεγάλη πλειοψηφία εκτός Σχεδίου.

3. Μείωση κύκλου εργασιών αποκλειστικά λόγω COVID – 19

- Για να υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής στο Σχέδιο, η επιχείρηση για όλη την περίοδο του Σχεδίου θα πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι η μείωση του κύκλου εργασιών της **από 16/03/2020**, οφείλεται **αποκλειστικά** στην πανδημία του κορωνοϊού COVID - 19 και όχι σε άλλους εξωγενείς παράγοντες.
- Σοβαρές δυσκολίες στην απόδειξη σε περίπτωση αμφισβήτησης. Φρόνιμο να εξασφαλίζεται βεβαίωση των ελεγκτών της επιχείρησης για την μείωση πριν γίνεται σκέψη για συμμετοχή στο σχέδιο. Προσωπική ευθύνη διευθυντών εν όψει των δηλώσεων.
- Εάν μια επιχείρηση πριν την 16/03/2020 για πολλούς μήνες πριν ή και για χρόνια, παρουσιάζει συνεχή μείωση στον κύκλο εργασιών της για διάφορους άλλους λόγους, είναι πρακτικά αδύνατο να αποδείξει περαιτέρω μείωση πέραν του 25% με παραμέτρους 2019, **αποκλειστικά** λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID - 19. Ο διαχωρισμός θα είναι αδύνατος.
- **Ερωτο-απαντήσεις στην ιστοσελίδα του ΡΙΟ**

« **15. Με ποιο τρόπο αποδεικνύεται η μείωση κύκλου εργασιών κατά 25%;** Θα υποβάλλεται τυποποιημένη πιστοποίηση από τους εγκεκριμένους λογιστές της επιχείρησης, οι οποίοι, αφού μελετήσουν τα δεδομένα της αντίστοιχης περιόδου της προηγούμενης χρονιάς και με βάση όλα τα διαθέσιμα δεδομένα για την κατάσταση που ισχύει και τον τύπο και δραστηριότητες της επιχείρησης, θα πιστοποιούν την εκτιμώμενη ή και υφιστάμενη μείωση του κύκλου εργασιών για την περίοδο Μαρτίου και Απριλίου 2020. Σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που δεν δραστηριοποιούνταν κατά την αντίστοιχη περίοδο της προηγούμενης χρονιάς, η βάση σύγκρισης θα είναι οι αμέσως προηγούμενοι μήνες».

4. Απαγόρευση απολύσεων για οικονομικούς λόγους

- Θέτει εκτός Σχεδίου επιχειρήσεις που μέχρι την 15/03/2020 είχαν για προηγούμενες χρονικές περιόδους, μειωμένο όγκο εργασιών και μειωμένο κύκλο εργασιών με καθοδική τάση.
- Σε μια τέτοια επιχείρηση η πανδημία του κορωνοϊού **θα μονιμοποιήσει και επιτείνει τη συνεχιζόμενη μείωση του όγκου και κύκλου εργασιών** και αν υπάρχει πιθανότητα επιβίωσης με τον περιορισμό των εξόδων με μείωση των εργοδοτούμενων που καθίστανται πλεονάζοντες, το Σχέδιο το αποκλείει επιφέροντας μαζί με την πανδημία την ολοκληρωτική καταστροφή μιας τέτοιας επιχείρησης.
- Ο περιορισμός ενός δικαιώματος νόμιμων απολύσεων, για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, επίσης αφήνει δεσμευμένες τις επιχειρήσεις να μην μπορούν να λάβουν τέτοια μέτρα μείωσης των εξόδων τους για λόγους που θα συμβούν μελλοντικά εντός του 7μηνου και σήμερα είναι άγνωστοι.

Παραδείγματα μελλοντικών αρνητικών εξελίξεων

- Ποια θα είναι η επίπτωση στην Κυπριακή οικονομία και στις επιχειρήσεις από την διαφαινόμενη μείωση στον τουρισμό για το φετινό καλοκαίρι;
- Ποια θα είναι η επίπτωση στην Κυπριακή οικονομία και στις επιχειρήσεις από την κατάργηση των ωφελημάτων της συμφωνίας αποφυγής διπλής φορολογίας Κύπρου -Ρωσίας που μονομερώς ανακοίνωσε και θα επιβάλει η Ρωσία;
- Ποια θα είναι η επίπτωση στην Κυπριακή οικονομία και στις επιχειρήσεις από παρόμοιας φύσης γεγονότα;
- Επιπτώσεις του κορωνοϊού αρνητικές σε όλο το φάσμα της οικονομίας - Για πόσο χρόνο; Άγνωστο.

5. Υπεύθυνη δήλωση

- Μια επιχείρηση που επιθυμεί να ενταχθεί στο Σχέδιο θα πρέπει να προβεί σε **υπεύθυνη δήλωση μέσω εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου της** ότι τα στοιχεία που καταχωρεί είναι αληθή και θα γίνεται αποδοχή των συνεπειών του νόμου για ψευδή δήλωση, που προβλέπεται χρηματική ποινή μέχρι €40.000 ή φυλάκιση μέχρι 2 χρόνια ή και τις δύο ποινές μαζί.
- Το Σχέδιο προνοεί περίπλοκους υπολογισμούς κύκλου εργασιών για συγκεκριμένη μείωση στον κύκλο εργασιών το 2020 σε σχέση με το 2029 και επιβάλλει σοβαρές ποινές για ανακριβείς δηλώσεις, είτε γίνονται με απλή αμέλεια, είτε εξ αβλεψίας, είτε δόλια.
- Δεν γίνεται οποιαδήποτε διάκριση με αποτέλεσμα ο εκ παραδρομής και εκ τυπικού λάθους δηλώσας ανακριβή στοιχεία να αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο με τον αμελή ή τον δολίως δηλώσαντα.
- Πρόβλημα με Μάρτιο 2020. Άλλους μήνες προνοεί για πρόβλεψη που καθιστά δύσκολη την απόδειξη ποινικού αδικήματος.

6. Διαθέσιμα Στοιχεία για τουλάχιστον 2 χρόνια - Χρέος προς τη Δημοκρατία

- Με βάση την Κ.Δ.Π. 151/2020 και την Κ.Δ.Π. 188/2020, οι επιχειρήσεις ή άλλα πρόσωπα που κάνουν χρήση του Σχεδίου θα πρέπει να έχουν **διαθέσιμα για τουλάχιστον δύο χρόνια από την υποβολή της αίτησης, κάθε σχετικό αρχείο, παραστατικό ή και αποδεικτικό στοιχείο,** για όλους τους όρους και προϋποθέσεις του Σχεδίου και σε περίπτωση που διαφανεί ότι τα ποσά καταβλήθηκαν χωρίς το εν λόγω πρόσωπο να ήταν δικαιούχος, τότε το εν λόγω ποσό θα θεωρείται **χρέος προς την Δημοκρατία** ανακτήσιμο είτε με συμφωνισμό ή με άλλο τρόπο.

- Δηλαδή ο έλεγχος της νόμιμης πληρωμής θα μπορεί να γίνει μεταγενέστερα και λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του Σχεδίου πολλοί θα βρεθούν χρεώστες της Κυβέρνησης **μετατρέποντας το Σχέδιο σε προσωρινό δανεισμό.**
- Τίθεται θέμα από ποιον θα ζητήσουν τα αχρεωστήτως καταβληθέντα. Ασάφεια στην Κ.Δ.Π. 151 /2020 άρθρο 2(στ) και άρθρο 11 Κ.Δ.Π. 188/2020.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΛΗΡΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ Ή ΔΕΝ ΤΟ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ

Ποιες είναι οι επιλογές που έχουν οι επιχειρήσεις που για διάφορους λόγους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του και δεν μπορούν να κάνουν χρήση του Σχεδίου, ή δεν το επιλέγουν, ώστε να μπορέσουν να μειώσουν τα έξοδά τους και να συνεχίσουν ως βιώσιμες επιχειρήσεις αφού δεν μπορούν να τύχουν της εξαγγελθείσας κρατικής στήριξης;

Θα εξετάσουμε τις πιο κάτω επιλογές

1. Απολύσεις εργοδοτούμενων λόγω πλεονασμού με βάση τον περιορισμό του όγκου εργασίας της επιχείρησης.
2. Απολύσεις εργοδοτούμενων λόγω ανωτέρας βίας.
3. Λήψη αδειών άνευ απολαβών.
4. Λήψη ετήσιας άδειας.
5. Μειώσεις μισθών.
6. Δανεισμός.
7. Οριστική παύση των εργασιών της Επιχείρησης.

ΕΠΙΛΟΓΗ 1

Απολύσεις εργοδοτούμενων λόγω πλεονασμού με βάση τον περιορισμό του όγκου εργασίας της επιχείρησης.

Η μη συμμετοχή στο Σχέδιο, αφήνει ανοικτή την πόρτα στους εργοδότες αν οι προϋποθέσεις του σχετικού νόμου πληρούνται να προχωρήσουν σε πλεονασμούς εργοδοτούμενων.

Η σχετική νομοθεσία που ρυθμίζει το θέμα είναι ο Περί Τερματισμού της Απασχολήσεως Νόμος, Ν. 24/1967, όπως έχει τροποποιηθεί και συγκεκριμένα το άρθρο 18 (γ) (vii) που προβλέπει:

*«Διά τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, εργοδοτούμενος είναι πλεονάζων όταν η απασχόλησής του ετερματίσθη.....(γ) ένεκα οιοσδήποτε των ακολούθων άλλων λόγων σχετιζομένων προς την λειτουργίαν της επιχειρήσεως: **.....(vii) περιορισμού του όγκου της εργασίας ή της επιχειρήσεως**».*

Στη δημοσίευση αυτή περιοριζόμαστε στη περίπτωση που ο πλεονασμός θα γίνει ως αποτέλεσμα του περιορισμού του όγκου εργασίας της επιχείρησης κάτω από τις οικονομικές συνθήκες που δημιούργησε ο κορωνοϊός COVID – 19.

Τα στοχευμένα Κυβερνητικά σχέδια και μέτρα θεωρούν ως ημερομηνία έναρξης των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού την 16/03/2020 και με βάση αυτήν την ημερομηνία καθορίζουν την επέλευση των ζημιών και από αυτήν την ημερομηνία επιδοτούν τους εργαζόμενους και/ή τις επιχειρήσεις.

Οι ορισθείσες προγενέστερες πράξεις είναι εκτός του εύρους εφαρμογής των σχεδίων. Σχετική για το θέμα είναι η πρόνοια στη Κ.Δ.Π. 148/2020 ημερομηνίας 03/04/2020 άρθρο 2(β) όπου ρητά αναφέρεται ότι:

«.....στον υπολογισμό της μείωσης πέραν του 25% του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, του αυτοτελώς εργαζομένου και του εργοδότη, δεν λαμβάνονται υπόψη οποιεσδήποτε πράξεις που έλαβαν χώρα πριν την 16^η Μαρτίου 2020,

ανεξάρτητα της ημερομηνίας έκδοσης τιμολογίων ή καταβολής της πληρωμής έστω και μεταγενέστερα της 16^{ης} Μαρτίου 2020».

Ως εκ τούτου, οι πράξεις εργασιών διαχωρίζονται σε πράξεις που έλαβαν χώρα πριν την 16/03/2020 και πράξεις από την 16/03/2020 και μεταγενέστερα.

Για το λόγο αυτό, είναι σκόπιμο να γίνει διάκριση σε πλεονασμούς:

(I) που στηρίζονται και γίνονται με βάση **γεγονότα / πράξεις (όγκο εργασίας) που έλαβαν χώρα πριν την 16/03/2020** και συνεχίζουν **μετά** την 16/03/2020 και,

(II) που στηρίζονται και γίνονται με βάση **γεγονότα / πράξεις (όγκο εργασίας) που έλαβαν χώρα μετά την 16/03/2020** και που η γενεσιουργός τους αιτία είναι αποτέλεσμα των συνεπειών του κορωνοϊού COVID - 19.

Η ερμηνεία του όρου «κύκλος εργασιών» και «όγκος εργασιών» εδόθη ανωτέρω.

Στην **πρώτη περίπτωση πλεονασμών, (όγκος εργασίας που υπήρχε πριν την 16/03/2020 και συνεχίζει),** χρειάζεται να διαπιστωθεί σημαντική και ουσιαστική μείωση του όγκου εργασιών της επιχείρησης κατά τα τελευταία χρόνια ή τουλάχιστον για μεγάλο χρονικό διάστημα πριν την απόλυση, που να καθιστά τους απολυθέντες ως πλεονάζοντες.

Το σημαντικό είναι οι πλεονάζοντες να μένουν χωρίς εργασία. Αυτή είναι η έννοια του πλεονασμού με απλά λόγια.

Το Δικαστήριο, επί τη βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που αφορούν κάθε επιχείρηση ξεχωριστά, θα πρέπει να διαπιστώσει την ύπαρξη μακρόχρονης και ουσιαστικής μείωσης του συνήθους όγκου εργασιών της επιχείρησης κατά τον ουσιώδη χρόνο σε τέτοιο βαθμό που θα μπορούσε να θεωρηθεί δικαιολογημένος ο τερματισμός της απασχόλησης λόγω πλεονασμού. Έλλειψη εργασίας για τον πλεονάζοντα. Αυτό είναι το κρίσιμο στοιχείο.

Μια μακρόχρονη και ουσιαστική μείωση του όγκου εργασιών για χρόνια ή για μεγάλο χρονικό διάστημα, ανάλογα πάντοτε με τα δεδομένα κάθε επιχείρησης, **που αφήνει τον εργοδοτούμενο χωρίς εργασία, στοιχειοθετεί νόμιμο λόγο πλεονασμού, είτε γίνεται πριν τις επιπτώσεις του COVID - 19 είτε μετά.**

Αντίθετα όμως, όπως έχει νομολογηθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο²,
«...εποχιακή ή περιοδική μείωση του όγκου της εργασίας η οποία αφήνει ανεπηρέαστο τον όγκο της εργασίας, επιμετρούμενο μέσα στο συνήθη κύκλο της εμπορικής δραστηριότητας του εργοδότη, δε συνιστά λόγο για τον τερματισμό της απασχόλησης λόγω πλεονασμού».

Περιπτώσεις πλεονασμού, όπως η **πρώτη περίπτωση**, που στηρίζονται σε γεγονότα πριν την 16/03/2020, εάν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου και μπορούν να αποδείξουν σημαντική, ουσιώδη και μακρόχρονη μείωση του όγκου εργασιών της επιχείρησης πριν την 16/03/2020 για μεγάλο χρονικό διάστημα, που συνεχίζεται και μετά την 16/03/2020, υπό την επιφύλαξη πάντοτε ότι κάθε περίπτωση κρίνεται επί των δικών της πραγματικών γεγονότων, μπορούν κατά την άποψη μας να δικαιολογήσουν νόμιμη απόλυση λόγω πλεονασμού λόγω περιορισμού του όγκου εργασιών της επιχείρησης.

Η επέλευση των συνεπειών του κορωνοϊού, σε αυτές τις περιπτώσεις, **ισχυροποιεί τον πλεονασμό** γιατί επιβεβαιώνεται ξεκάθαρα πλέον ότι δεν πρόκειται για παροδική κατάσταση.

Περιπτώσεις πλεονασμού όπως η **δεύτερη περίπτωση**, που θα στηριχθούν αποκλειστικά στα γεγονότα και στις επιπτώσεις του COVID - 19, μετά τις 16/03/2020, μάλλον θα αποτύχουν γιατί θα βρεθούν αντιμέτωπες με το επιχείρημα της *εποχιακής ή περιοδικής μείωσης του όγκου εργασίας.*

---

² Α. Ιάσωνος/Λτδ ν. Χαράλαμπου Χρίστου κ.ά. (1994) 1 ΑΑΔ 703.

Είναι για αυτό το λόγο που όσον αφορά επιχειρήσεις οι οποίες τα τελευταία χρόνια πριν την 16/03/2020 αντιμετώπιζον συνεχή μείωση του όγκου εργασιών τους, και κατ' επέκταση του κύκλου εργασιών τους, το προτεινόμενο Σχέδιο, κατά την άποψη μας, δεν μπορεί να τύχει ευνοϊκής αντιμετώπισης γιατί, στον ήδη μειωμένο όγκο εργασιών τους, θα προστεθεί και η μείωση λόγω των συνεπειών του κορωνοϊού και τυχόν υιοθέτηση του Σχεδίου θα αποκλειστούν από τη δυνατότητα πλεονασμών για μεγάλο χρονικό διάστημα με κίνδυνο τη βιωσιμότητά τους.

Επομένως, η επιλογή αυτή είναι εφικτή και νόμιμη για εργοδότες που μπορούν να στηριχθούν για την επίκλησή της σε γεγονότα, μειωμένο όγκο εργασιών, που άρχιζε πολύ πριν την 16/03/2020 και συνεχίζεται και μετά την 16/03/2020.

ΕΠΙΛΟΓΗ 2

Απολύσεις εργοδοτούμενων λόγω ανωτέρας βίας.

Μπορεί η πανδημία του κορωνοϊού COVID – 19 να θεωρηθεί λόγος ανωτέρας βίας που να δικαιολογεί τον τερματισμό της απασχόλησης;

Σύμφωνα με το Άρθρο 5(γ) του περί Τερματισμού της Απασχολήσεως Νόμου, Ν. 24/1967, όπως έχει τροποποιηθεί, «...ανωτέρα βία, πολεμική ενέργεια, πολιτική εξέγερση, θεομηνία ή καταστροφή των εγκαταστάσεων από πυρκαγιά μη οφειλόμενη σε εσκεμμένη ενέργεια ή αμέλεια του εργοδότη,...» επιτρέπει σε έναν εργοδότη να τερματίσει την απασχόληση, χωρίς ο απολυθείς εργοδοτούμενος να δικαιούται σε αποζημίωση.

Θα χαρακτηρίζαμε έναν γεγονός ότι εμπίπτει στο ορισμό της ανωτέρας βίας αν ήταν εκτός του ελέγχου των μερών, που δεν μπορούσε να προβλεφθεί, και δεν μπορούσε να αποφευχθεί επιφέροντας σημαντική και ουσιώδη διασάλευση στις επιχειρηματικές / εργασιακές σχέσεις καθιστώντας τις μη εκτελέσιμες.

Για αυτό το λόγο απόλυσης δεν κατέστη δυνατός ο εντοπισμός σχετικής νομολογίας στην οποία να μπορεί κάποιος να στηριχθεί με ακρίβεια ή να μπορεί να συμπεράνει με ασφάλεια κατά πόσο τα γεγονότα ως διαδραματίζονται με τον COVID – 19 εμπίπτουν εντός του εύρους εφαρμογής του άρθρου 5(γ) του περί Τερματισμού της Απασχολήσεως Νόμου, Ν. 24/1967.

Οι μόνες αποφάσεις επί θεμάτων εργατικού δικαίου που έχουμε εντοπίσει, έχουν διαπραγματευτεί περιφερειακά και όχι άμεσα το θέμα³ θεωρώντας τα γεγονότα της Δερύνειας του Αυγούστου 1996 και τη δολοφονία των Ισαάκ και Σολωμού, ότι αιτιολογούσαν λόγους ανωτέρας βίας.

Τα ερωτήματα που τυχόν θα τεθούν σε μια τέτοια περίπτωση απόλυσης λόγω ανωτέρας βίας επί τη βάση του Άρθρου 5(γ) του Νόμου, πιστεύουμε θα είναι:

- Η κατάσταση που δημιουργήθηκε από τον COVID – 19 είναι κατάσταση ανωτέρας βίας;
- Η κατάσταση εμποδίζει τον εργοδοτούμενο να προσφέρει τις υπηρεσίες του σύμφωνα με τη σύμβαση εργασίας για σημαντικό χρονικό διάστημα;
- Μπορεί να συνεχίσει η εργασία στον χώρο που κανονικά διεξάγεται; Στη *κ.δ.π. 183/2020 ημερ. 30/04/2020 άρθρο 2.20 αναφέρονται: «Νοείται περαιτέρω ότι, οι εργαζόμενοι και εργοδότες οφείλουν να τηρούν τα μέτρα ασφάλειας και υγείας, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τα Υπουργεία Υγείας και Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οδηγίες: 2μ απόσταση - ένα άτομο κάθε 8τμ σε χώρους εξυπηρέτησης κοινού.*

---

³ *Hanva Murat Ibrahim v I.Pillar Enterprises Ltd και άλλος 267/97 και Sermet Kemal v. Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, (Πολιτική Έφεση Αρ. 11625) (2004) 1^Α Α.Α.Δ. 237*

- Τι γίνεται με επιχειρήσεις που δεν έχουν τον απαιτούμενο χώρο για να συμμορφωθούν με την οδηγία αυτή και οι εργοδοτούμενοι δεν μπορούν να εργάζονται από το σπίτι;
- Για ποιους λόγους ο εργοδοτούμενος δεν μπορεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του;
- Για ποιους λόγους ο εργοδότης δεν μπορεί να παρέχει ασφαλές χώρο εργασίας;
- Είναι αδύνατη η προσφορά εργασίας στον χώρο εργασίας και για ποιους λόγους;
- Είναι δυνατή ή αδύνατη η εργασία από το σπίτι;
- Η επιβολή ή εισήγηση των αρχών για περιορισμό στις μετακινήσεις ή ακόμα και περιορισμό σε συγκεκριμένο χώρο συνιστά λόγο ανωτέρας βίας;
- Εάν ο κορωνοϊός για οποιονδήποτε λόγο εμποδίζει τον εργοδοτούμενο να εργαστεί είναι λόγος ανωτέρας βίας και ο εργοδότης μπορεί να τερματίσει την εργοδότηση;

Παρόμοιας φύσης ερωτήματα θα καθορίσουν την ερμηνεία της έννοιας της ανωτέρας βίας ανάλογα με την κάθε περίπτωση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι **δεν υπάρχει νομοθετικός ορισμός** της έννοιας της ανωτέρας βίας, ώστε η πανδημία του COVID-19 να μπορούσε να υπαχθεί στον εν λόγω ορισμό ως λόγος ανωτέρας βίας που να δικαιολογεί τον τερματισμό της απασχόλησης.

Θα αποτελέσει αντικείμενο ερμηνείας από τα Κυπριακά Δικαστήρια ανάλογα με τις ειδικές περιστάσεις της κάθε περίπτωσης που θα αχθεί ενώπιον τους κατά πόσο τα συγκεκριμένα περιστατικά της υπόθεσης στοιχειοθετούν περίπτωση ανωτέρας βίας

που δικαιολογεί τερματισμό της εργασιακής σχέσης λόγω ανωτέρας βίας με βάση το άρθρο 5 (γ) του περί Τερματισμού της Απασχολήσεως Νόμου, Ν. 24/1967.

Το εγχείρημα θα είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο.

Σε περίπτωση όμως που οποιοσδήποτε εργοδότης αποπειραθεί να στηριχθεί στις πρόνοιες του άρθρου αυτού, θα πρέπει να είναι έτοιμος να αποδείξει ότι:

- Το γεγονός της ανωτέρας βίας, COVID – 19, ήταν πράγματι η αιτία που προκάλεσε την αδυναμία και / ή μεγάλη καθυστέρηση στην εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων των εργοδοτούμενων;
- Η μη συμμόρφωση με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις ήταν λόγω του COVID – 19 από παράγοντες εξωγενείς εκτός του ελέγχου τους; και
- Δεν υπήρχαν διαθέσιμα λογικά μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν για να αποφευχθεί το γεγονός ή να περιοριστεί / περιοριστούν οι συνέπειες του;

Η επιλογή αυτή δεν είναι εύκολα προσβάσιμη και ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τους εργοδότες. Είναι ενδιαφέρον να δούμε πως τα Δικαστήρια θα αντικρύσουν τυχόν απολύσεις που θα πραγματοποιηθούν με αυτό το αιτιολογικό. Το εγχείρημα θα είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο κάτω από τις παρούσες συνθήκες. Εάν συνεχισθεί η πανδημία επί μακρόν τότε σίγουρα θα έχει λόγο να διαδραματίσει.

Συμβατική σχέση - εργοδότηση συγκεκριμένης και όχι αόριστης διάρκειας

Η τυχόν συμπερίληψη ορισμού ανωτέρας βίας και προσδιορισμός της έννοιας της σε εν ισχύ συμβατικά εργοδοτικά συμβόλαια φαντάζει μάλλον απίθανος ώστε να καλύπτει την συγκεκριμένη περίπτωση.

Εάν υπάρχει όμως, η επίκληση και εφαρμογή του θα είναι εφικτή παρουσιάζοντας όμως τις ίδιες ερμηνευτικές δυσκολίες ως ανωτέρω. Καλύπτει την επιδημία COVID – 19 ο συμβατικός όρος ή όχι;

Η αρχή της Μатаίωσης της Σύμβασης – Frustration

Το Άρθρο 56 (2) Του Περί Συμβάσεων Νόμου Κεφ. 149 ρυθμίζει το θέμα. Το σχετικό άρθρο αναφέρει:

«Σύμβαση προς τέλεση πράξης, η οποία μετά την κατάρτιση της σύμβασης καθίσταται αδύνατη, ή παράνομη λόγω γεγονότος το οποίο ο οφειλέτης δεν μπορούσε να αποτρέψει, καθίσταται άκυρη μόλις η πράξη καταστεί αδύνατη ή παράνομη».

Θα έχει κάποιο ρόλο να διαδραματίσει μόνο στα συμβόλαια εργοδότησης συγκεκριμένου χρόνου στα οποία δεν υπάρχει ρητή πρόνοια για ανωτέρα βία - Force Majeure.

Σε τέτοια περίπτωση η εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να καθίσταται αδύνατη ή παράνομη.

Εδώ έχουμε μια προσωρινότητα προς το παρόν. Τα γεγονότα κάθε υπόθεσης θα πρέπει αν εξετάζονται λεπτομερώς για αν καθοριστεί κατά πόσο η αρχή της ματαίωσης εφαρμόζεται παρόλο που τα δικαστήρια δίνουν μια πολύ στενή ερμηνεία περιορίζοντας το εύρος εφαρμογής της.

ΕΠΙΛΟΓΗ 3

Λήψη αδειών άνευ απολαβών

Ο εργοδότης δεν μπορεί να εξαναγκάσει τον εργοδοτούμενο να αποδεχθεί άδεια άνευ απολαβών.

Αυτό συνιστά μονομερή τροποποίηση των όρων της εργοδοτικής σχέσης και συνεπώς είναι παράνομο.

Κάτι τέτοιο όμως είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό σε εθελοντική βάση από τους εργοδοτούμενους.

Η επιλογή αυτή είναι εφικτή και μπορεί να παρέχει κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες, προσωρινή καλή λύση αντιμετώπισης του προβλήματος. Είναι προτιμητέα από την λύση της μείωσης των μισθών ως θα εξηγηθεί πιο κάτω.

ΕΠΙΛΟΓΗ 4

Λήψη ετήσιας άδειας

Οι εσωτερικοί κανόνες κάθε επιχείρησης συνήθως προβλέπουν πως και κάτω από ποιες συνθήκες οι εργοδοτούμενοι δικαιούνται ή υποχρεούνται στη λήψη της ετήσιας άδειας τους.

Με βάση τους εσωτερικούς κανονισμούς κάθε επιχείρηση μπορεί να κατανέμει τη λήψη της εν λόγω άδειας εν όψει και των υφιστάμενων γεγονότων του COVID – 19 σε συμφωνία πάντοτε με τους εργοδοτούμενους.

Εξαναγκασμός στη λήψη της άδειας όμως δεν είναι δυνατός. Συνιστά μονομερή τροποποίηση των όρων της εργοδοτικής σχέσης και συνεπώς είναι παράνομο.

Η επιλογή όμως αυτή δεν επιφέρει οιαδήποτε οικονομική ελάφρυνση στον εργοδότη.

ΕΠΙΛΟΓΗ 5

Μειώσεις μισθών

Ο εργοδότης δεν μπορεί να εξαναγκάσει τον εργοδοτούμενο να αποδεχθεί οιαδήποτε μείωση μισθού. Συνιστά μονομερή τροποποίηση των όρων της εργοδοτικής συμφωνίας και συνεπώς είναι παράνομο.

Εργοδότης ο οποίος μειώνει μονομερώς το μισθό του εργοδοτούμενου και παραβιάζει κατ' αυτόν τον τρόπο ουσιώδη όρο της σύμβασης εργοδότησης, παρέχει στον εργοδοτούμενο το δικαίωμα να τερματίσει την απασχόληση του και να αξιώσει αποζημιώσεις για εξαναγκασμό σε παραίτηση.

Ως εκ των ανωτέρω, για να είναι έγκυρη και νόμιμη τυχόν μείωση μισθού, θα πρέπει να είναι προϊόν συμφωνίας μεταξύ των μερών.

Αξίζει δε να σημειωθεί ότι μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων στην Κύπρο, σε μία προσπάθεια αντιμετώπισης των συνεπειών του COVID – 19, μείωσης αφενός των λειτουργικών εξόδων τους και αφετέρου διατήρησης των θέσεων εργασίας, έχουν συμφωνήσει ήδη με τους εργοδοτούμενους τους σε σημαντικές μειώσεις μισθών.

Σοβαρές αρνητικές συνέπειες για εργοδοτούμενους σε περίπτωση μειώσεων μισθών

Το εγχείρημα ενέχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τους εργοδοτούμενους που πολύ πιθανόν οι εργοδοτούμενοι να μην γνωρίζουν ή να μην τους έχουν κοινοποιηθεί, εκτός της άμεσης συνέπειας των μειωμένων εισοδημάτων.

Σε περίπτωση κατά την οποία στους μήνες που θα ακολουθήσουν, η μείωση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης είναι τέτοια που να δικαιολογεί τον πλεονασμό

των εργοδοτούμενων οι οποίοι αποδέχτηκαν ήδη μείωση μισθών, οι υπό αναφορά εργοδοτούμενοι, θα δεχτούν **δεύτερο πλήγμα** πέραν της αρχικής μείωσης του μισθού, καθότι η αποζημίωση που θα λάβουν από το Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού, θα υπολογιστεί με βάση τον τελευταίο εβδομαδιαίο μισθό που ήδη μειώθηκε και θα λάβουν μειωμένη πληρωμή⁴.

Για εργοδοτούμενους με πολλά χρόνια υπηρεσίας, το αρνητικό αποτέλεσμα και ζημιά μπορεί να είναι ορισμένες δεκάδες χιλιάδες ευρώ.

Σε τέτοιες περιπτώσεις και σε ένα ακραίο σενάριο μπορεί να τεθεί και θέμα για τους ίδιους τους εργοδότες για κάλυψη της ζημιάς και καταβολή αποζημιώσεων όταν αποκαλυφθεί η μελλοντική μειωμένη πληρωμή και αποδειχθεί ότι τυχόν ήταν αποτέλεσμα παραπλάνησης και / ή ελλιπούς ενημέρωσης του εργοδοτούμενου.

Η επιλογή αυτή παρόλο που συνιστά σοβαρή μείωση των εξόδων για την επιχείρηση ενέχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τους εργοδοτούμενους.

ΕΠΙΛΟΓΗ 6

Δανεισμός

Μια πιθανή αλλά επικίνδυνη λύση κάτω από συνθήκες πανδημίας είναι και ο δανεισμός. Ο δανεισμός για σκοπούς προσωρινής επιβίωσης της επιχείρησης έχει νόημα μόνο αν η επιχείρηση αντιμετωπίζει προσωρινά προβλήματα και είναι βέβαιο ότι θα ανακάμψει για να εξοφλήσει μελλοντικά το χρέος της.

Να μην ξεχνούμε ότι ο δανεισμός έχει δύο όψεις, η μια πλευρά του είναι η καταβολή του δανείου και η άλλη η εξόφληση του δανείου και ο δανειστής σε αυτόν προσβλέπει.

---

⁴ Άρθρο 16(1) και Τέταρτος Πίνακας άρθρο 4 του Περί Τερματισμού απασχολήσεως Νόμου Ν. 24/67 και Αρ. αίτησης 912/12 XXX Στυλιανού ν. Α.ΚΑΙΡΙΝΟΥ ΛΙΜΙΤΕΔ και άλλου ημερ. 12/09/2018

Επιπρόσθετα, επιχειρήσεις που ήδη αντιμετώπιζαν προβλήματα κύκλου εργασιών με διαχρονική καθοδική πορεία και που δεν προβλέπεται να ανακάμψουν, μια τέτοια κίνηση φαίνεται να σφραγίζει αρνητικά τη μελλοντική τους πορεία.

Ενδεχόμενος δανεισμός για να πληρωθούν μισθοί χωρίς προοπτικές άμεσης ανάκαμψης, θα είναι κατά την άποψη μας σοβαρό λάθος για μια επιχείρηση.

ΕΠΙΛΟΓΗ 7

Οριστική παύση των εργασιών της Επιχείρησης

Εργοδότης, η επιχείρηση του οποίου ήδη αντιμετώπιζε σοβαρά οικονομικά προβλήματα, τα οποία έχουν επιταθεί συνεπεία του COVID-19 και δεν προβλέπεται να ανακάμψει, θα πρέπει να εξετάσει σοβαρά τη μελλοντική βιωσιμότητα της επιχείρησης και τη διατήρησή της σε ζωή.

Η επιλογή τερματισμού των εργασιών παραμένει μια επιλογή δύσκολη αλλά δεν παύει να συνιστά, υπό προϋποθέσεις, σε περιπτώσεις συνθηκών πανδημίας και διακοπής εργασιών για μήνες, μια επιλογή προς συζήτηση.

Σύμφωνα δε με το Άρθρο 18(α) του περί Τερματισμού της Απασχολήσεως Νόμου, Ν. 24/67, όπως έχει τροποποιηθεί, η περίπτωση παύσης της διεξαγωγής της επιχείρησης συνιστά λόγο πλεονασμού.

Η επιλογή τερματισμού των εργασιών παραμένει μια επιλογή δύσκολη αλλά δεν παύει να συνιστά, υπό προϋποθέσεις, σε περιπτώσεις συνθηκών πανδημίας και διακοπής εργασιών για μήνες, με μη προβλεπόμενη ανάκαμψη, μια επιλογή προς συζήτηση.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

- Το προτεινόμενο Σχέδιο, φαίνεται να **είναι κατάλληλο για επιχειρήσεις με τον ίδιο ή αυξημένο κύκλο εργασιών** το 2020 σε σχέση με το 2019.
- Το Σχέδιο, είναι πολύ περιορισμένης εφαρμογής και χρησιμότητας για επιχειρήσεις που είχαν **μειωμένο κύκλο εργασιών** το 2020 σε σχέση με το 2019.
- Υπάρχουν κίνδυνοι για μελλοντική επιστροφή των χρημάτων ή διάπραξης **ποινικού αδικήματος** λόγω μη ικανοποίησης των πολύπλοκων όρων του Σχεδίου όσον αφορά το 25% στην μείωση του κύκλου εργασιών. Σε περίπτωση που δόθηκαν ανακριβή στοιχεία, τότε **μετατρέπεται σε δανεισμό.**
- **Οι επιλογές** των επηρεαζόμενων επιχειρηματιών που αδυνατούν να λάβουν το σχέδιο είναι πολύ περιορισμένες και ανάλογα με την οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκονται με την έλευση του COVID - 19 θα πρέπει να σταθμίσουν τα δεδομένα τους και να πράξουν ανάλογα.

ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ

Αυτή η δημοσίευση έχει συνταχθεί ως γενικός οδηγός και μόνο για ενημερωτικούς σκοπούς. Δεν είναι υποκατάστατο επαγγελματικής συμβουλής. Κανείς δεν πρέπει να βασίζεται σε αυτή χωρίς να λάβει ανεξάρτητη συμβουλή βασισμένη στα γεγονότα της δικής του/της υπόθεσης. Καμία ευθύνη δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή από τους συγγραφείς ή τους εκδότες της δημοσίευσης για οποιαδήποτε απώλεια η οποία έχει προκληθεί ενεργώντας ή μη βάσει αυτής της δημοσίευσης.

09/05/2020

Χρίστος Κινάνης

Managing Partner

Christos.Kinanis@kinanis.com

Χαράλαμπος Μείβατζής

Partner – Head of Tax, Accounting and VAT

Charalambos.Meivatzis@kinanis.com

Κάλλια Αγρότου

Senior Associate Lawyer

Kallia.Agrotou@kinanis.com

KINANIS LLC

Δικηγορική Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

12 Αιγύπτου, 1097 - Λευκωσία

Τηλ: + 357 22 55 88 88 – Fax: + 357 22 66 25 00

KinanisLLC@kinanis.com

www.kinanis.com